

نگاهی مختصر به پدیده اجتماعی کودک‌همسری در ایران

امیرحسین صفدری، **پژوهشگر علم حقوق**؛ کودک‌همسری پدیده‌ای نام‌آشنا در سطح جهان است که از دیرباز وجود داشته و دارد. پدیده کودک‌همسری مصداق بارز نقض حقوق کودکان و نمونه‌ای از خشونت‌های جنسیتی علیه کودکان است که امروزه هم در سطح جهان بنا بر دلایل مختلفی این پدیده در حال افزایش است. بر اساس مفاد پیمان‌نامه جهانی حقوق کودک، کودک به کسی گفته می‌شود که سن او کمتر از ۱۸ سال باشد. در ایران هم کودک به فردی گفته می‌شود که به سن بلوغ نرسیده باشد؛ سن بلوغ در ایران مطابق تبصره ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی برای دختران ۹ سال تمام قمری و برای پسران ۱۵ سال تمام قمری تعیین شده است.

به زبان خیلی ساده و عامیانه هم در عرف جامعه سا ازدواج یک دختر ۱۰ تا ۱۴ساله را با پسری که سن او بین ۲۵ تا ۳۵ سال یا بالاتر است، کودک‌همسری می‌گویند. البته در تعریف جامع‌تر کودک‌همسری باید بگوییم که اصولا ازدواج افراد زیر ۱۸ سال را می‌توانیم تحت شرایطی کودک‌همسری تلقی کنیم. این را باید بدانیم که کودکان از آسیب‌پذیرترین گروه‌های اجتماع هستند و خطر تعرض افراد گوناگون در خانواده یا جامعه همواره آنها را تهدید می‌کند که یکی از خطرات بالقوه در مورد کودکان، کودک‌آزاری است که متأسفانه پدیده کودک‌آزاری با پدیده کودک‌همسری بعضا رابطه متقابل و تنگاتنگ دارد.

درخصوص پدیده کودک‌همسری باید این نکته را بگوییم که این پدیده اجتماعی سلامت جسمی و روحی کودکانی را که به ناچار قربانی کودک‌همسری شده‌اند، به‌شدت به خطر می‌اندازد؛ این مسئله برای آینده جامعه ما هم بسیار نگران‌کننده است. در کمال ناآوری باید بگوییم امروزه شاهد روند افزایشی پدیده اجتماعی کودک‌همسری در کشور عزیزمان ایران هستیم که اگر بخواهیم از این پدیده اجتماعی از آسیب در کشور جلوگیری کنیم، باید همه افراد جامعه تلاش کنیم و برای کاهش این پدیده ابتدا یک قانون خاص با ضمانات اجرای بالا تصویب کنیم و پس از آن با فرهنگ‌سازی و آگاهی‌رسانی به کاهش این پدیده کمک کنیم.

افزایش پدیده کودک‌همسری دلایل مختلفی دارد که باید بگوییم برخی از خانواده‌ها به‌خصوص خانواده‌هایی که در مناطق محروم یا شهرهای کوچک زندگی می‌کنند، به دلیل فقر مالی و بحران‌های فرهنگی، اجتماعی، سنتی و خانوادگی به اجبار روزگار از این‌گونه ازدواج‌ها حمایت می‌کنند و کودکان خود را در سنین پایین و حتی در برخی از موارد قبل از رسیدن به بلوغ جسمی، جنسی، عقلی، عاطفی و… به ازدواج اجباری با افرادی که سن بالایی دارند و بعضا هم دارای تمکن مالی خوبی نسبت به خانواده آن دختر هستند، درمی‌آورند. این مسئله بعضا سبب افزایش پدیده‌های اجتماعی دیگر مثل طلاق، فرار از خانه، سقط جنین، ازدواج سفید، تن‌فروشی، اعتیاد و… می‌شود.

به عنوان یک محقق در علم حقوق معتقدم باید از آسیب‌های شدیدی که پدیده‌های اجتماعی، به‌خصوص پدیده کودک‌همسری دارد برای آگاهی مردم در ایران مطابق با ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی ازدواج دختران زیر ۱۳ سال و پسران زیر ۱۵ سال با اجازه ولی و تشخیص صلحت توسط دادگاه امکان‌پذیر است. از طرفی مطابق قانون حمایت از خانواده مصوب سال ۱۳۵۳ ازدواج کودکان زیر ۱۸ سال ممنوع اعلام شده بود که در کمال ناآوری در سال ۱۳۹۱ با اصلاح قانون حمایت از خانواده این مورد از قانون ما حذف شد و باعث روند افزایشی پدیده کودک‌همسری از سال ۱۳۹۱ به بعد شد. یکی از مشکلات اساسی درخصوص کاهش پدیده کودک‌همسری در حال حاضر نبود یک قانون خاص علمی است که باعث منع این ازدواج‌ها شود.

یکی از مهم‌ترین دلایلی که به‌ عنوان یک پژوهشگر معتقدم باید پدیده کودک‌همسری را منع کرد، آسیب‌های جسمی است که این کودکان بر اثر حاملگی در سنین پایین تجربه می‌کنند؛ چراکه سن یکی از مهم‌ترین عوامل در حاملگی‌های پرخطر بوده و به گفته محققان حوزه پرشکسی، متوسط سن بارداری نرمال بین ۲۰ تا ۳۵سالگی است و سن زیر ۱۸ سال بارداری پرخطر محسوب شده و ممکن است علاوه بر افزایش خطر مرگ مادر و نوزاد بیماری‌های زیادی را ایجاد کند.

از پیامدهای منفی ازدواج کودکان آسیب‌های جنسی است که کودکان متحمل می‌شوند؛ با ازدواج یک کودک او ممکن است در معرض رابطه جنسی اجباری با همسر خود قرار بگیرد و برای او که هنوز از نظر جسمی و جنسی به بلوغ کافی نرسیده این مسئله ممکن است به‌شدت به او آسیب روحی و جسمی وارد کند؛ چراکه دختران در سنین پایین بنا بر ضعف بدنی که دارند آسیب‌پذیرتر هستند و یکی از همین آسیب‌های پرخطر ابتلای آنها به ویروس HIV است.

بر همین اساس در صورتی که دختران در سنین پایین ازدواج کنند و متأسفانه همسر آنها آلوده به ویروس HIV یا دیگر بیماری‌های مقاربتی مثل ویروس HPV، تیخال تناسلی، سفلیس، زگیل تناسلی، کلامیدیا، هیاتیت B، سوزاک و… باشد، احتمال آلوده‌شدن دختران با سن پایین‌تر بیشتر است. در کودک‌همسری زوجین به خاطر اختلاف سنی که دارند از نظر توان جسمی و جنسی قطعاً با هم برابر نیستند و از نیازهای هم‌دیگر هم اطلاع کافی ندارند که این مسئله سبب می‌شود آسیب‌های زیادی را دختران در سنین پایین متحمل شوند که گاهی این آسیب‌ها اصلا قابل جبران نیست.

کودک‌همسری بی‌شک سلامت روحی کودکان را به مخاطره می‌اندازد؛ چراکه ازدواج زود هنگام حکم به پایان ناگهانی کودکی داده و با بازداشتن کودکان از رشد فیزیولوژیکی و جسمی لازم برای آمدگی ذهن و جسم و فکرشان برای تبدیل‌شدن به همسرانی بالغ، والدینی آگاه و در کل شهروندانی کنشگر، آنها را با بی‌رحمی تمام وارد دنیای بزرگسالی می‌کند. ازدواج در سنین پایین با مسیر طبیعی رشد تناقض دارد؛ چراکه چنین ازدواج‌هایی دختران را دچار ضعف کرده و قدرت تصمیم‌گیری آزاد و استقلال درونی آنها را از بین می‌برد.

شکی نیست که شرایط اقتصادی و معیشتی نابسامان از اصلی‌ترین دلایل رواج کودک‌همسری در جوامع مختلف ازجمله جامعه ماست. متأسفانه در شرایط بد اقتصادی خانواده‌هایی‌که دچار این بحران هستند گاهی اوقات معتقدند ازدواج یکی از فرزندان می‌تواند به بهبود وضعیت معیشتی آنها کمک کند و بر همین اساس از کودک‌همسری استقبال می‌کنند که این مسئله تلاش مسئولان جهت بهبود وضع معیشتی را می‌طلبد تا از کودک‌همسری کاسته شود. حتی در برخی از موارد مشاهده شده است که ازدواج دختر رهایی برای پرداخت بدهی یا حل اختلاف میان والدین آنها و دیگران است که این مسئله بی‌شک نقض حقوق کودکان و بی‌عدالتی مطلق درخصوص کودکان قربانی کودک‌همسری است.

از دیگر عوامل اصلی گرایش به کودک‌همسری اطاعت‌پذیری بیشتر دختران کم‌سن‌وسال از مردان بزرگسال یا تمتع و لذت‌جویی جنسی بیشتر مردان از طراوت و دوشیزگی دختران است که این بزرگ‌ترین آسیب و جدی‌ترین ظلمی است که علیه دختران معصوم و پاک در کودک‌همسری انجام می‌شود. متأسفانه برخی رسم‌های قومی و قبیله‌ای را عرف‌ها غلط محل سکونت یا اعتیاد والدین از عوامل ازدواج زودرس کودکان در جامعه ما محسوب می‌شود.

شاید از نظر برخی افراد با نگاهی سطحی به کودک‌همسری این پدیده را دارای پیامدهای مثبتی در جامعه ما بدانند، اما بنده به عنوان یک پژوهشگر علم حقوق پس از تحقیق و پژوهش میدانی و علمی در سطح جامعه معتقدم کودک‌همسری پیامد مثبتی ندارد و پیامدهای منفی کودک‌همسری به‌شدت آسیب‌های زیادی را به روح و روان دختران در خانواده و به تبع آن در جامعه وارد می‌کند که همین عوامل کافی است تا قانونی جهت منع پدیده کودک‌همسری تصویب شود تا بیش از این شاهد نقض حقوق کودکان در جامعه نباشیم. ازجمله پیامدهای منفی کودک‌همسری در سطح جامعه می‌توانم به این موارد اشاره کنم:

۱. شیوع افسردگی و اختلالات اضطرابی، ۲. وسواس فکری و قاعدگی نامنظم، ۳. عدم ثبات شخصیتی و افزایش پدیده طلاق، ۴. جدایی از محیط صمیمی خانواده و دوستان، ۵. ثبت‌نشدن ازدواج‌ها و ظهور پدیده کودک‌بیوه، ۶. افزایش خشونت خانگی و کودک‌آزاری، ۷. عدم داشتن هویت مشخص و رشد بی‌رویه جمعیت پنهان در مناطق حاشیه‌ای، ۸. تن‌فروشی و افزایش کودکان نامشروع، ۹. محرومیت از تحصیل، ۱۰. افزایش فرار از خانه و خودکشی، ۱۱. افزایش سقط‌جنین‌های غیرایمن و زیرزمینی، ۱۲. زایمان زودرس و افزایش تولد نوزادان کم‌وزن، ۱۳. فشار زیاد برای بارداری و افزایش سایر بیماری‌ها، ۱۴. بلوغ زودرس و عدم کرد نیازهای دختران، ۱۵. زایمان طولانی به همراه خونریزی شدید و خطر مرگ مادر و…

در پایان باید بگوییم با آگاهی‌دادن صحیح و علمی به مردم از پیامدهای پدیده‌های اجتماعی در سطح جامعه می‌توانیم باعث کاهش پدیده‌های مختلف بشویم؛ چراکه هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند ادعای سلامت کند وقتی خانواده‌های آن جامعه به تبع آسیب‌های اجتماعی دچار بحران باشند. پس اولین گام در کاهش پدیده‌های اجتماعی، آگاهی‌دادن علمی و فرهنگ‌سازی درست درخصوص عرف‌های غلط جامعه و پس از آن حمایت‌های قانونی قانون‌گذار از افراد جامعه است. به امید روزی که شاهد کاهش پدیده منفور کودک‌همسری در سطح جهان و کشور عزیزمان ایران باشیم.

خبر برگزیده

کشت غیرمجاز برنج؛ عامل اصلی خشک‌شدن بخش‌هایی از هورالعظیم

ایلنا: معاون محیط زیست طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست استان خوزستان گفت: مهم‌ترین عاملی که باعث شده است تالاب هورالعظیم وضعیت نامناسب امروز را داشته باشد، کشت غیرمجاز محصولات آب‌بر در بالادست حوضه آبریز کرخه در سال آبی جاری بوده است که در این میان کشت شلتوک (برنج) بسیار بیشتر از سایر محصولات آب‌بر به منابع آبی استان ضرر می‌زند.

سیدعادل مولا با بیان اینکه هم‌اکنون میزان موجودی آب در تالاب هورالعظیم کمتر از ۴۵ درصد است، دربارہ علت قرارگرفتن این تالاب در وضعیت نامناسب کنونی توضیح داد: مهم‌ترین عاملی که باعث شده است تالاب هورالعظیم درحال‌حاضر در آستانه خشک‌شدن قرار داشته باشد، نبود مدیریت مناسب آبی در بالادست تالاب است؛ چراکه در سال آبی جاری (مهر ۱۴۰۱ تا شهریور ۱۴۰۲) شاهد کشاورزی‌های خارج از الگوی کشت و برداشت‌های غیرمجاز آب در بالادست بوده‌ایم که این مسئله، تأمین‌نشدن حقابه هورالعظیم را سبب شده است.

مولا با بیان اینکه در روز ۱۴ تیر، سازمان آب و برق استان خوزستان، ۱۶۰ مترمکعب آب را از سد حمیدیه به‌عنوان حقابه تالاب هورالعظیم رهاسازی کرد، اظهار کرد: بازدیدهای میدانی ما نشان می‌دهد که حتی یک قطره آب از این میزان رهاشده در روزهای اخیر به تالاب نرسیده است؛ زیرا تمام این آب را کشاورزان بالادست تالاب به صورت غیرمجاز برداشت کرده‌اند. متأسفانه هیچ نظارتی برای جلوگیری از این اتفاق وجود ندارد و اهرم‌های قانونی موجود هم نمی‌توانند مانع از برداشت‌های غیرقانونی برخی کشاورزان شوند.

معاون اداره کل حفاظت محیط زیست خوزستان با تأکید بر اینکه وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی باید برای مدیریت کشت‌های مجاز و غیرمجاز در این استان تدبیری اساسی بیندیشند، عنوان کرد: بر اساس الگوی کشت سراسری که در ابتدای سال آبی جاری اعلام شد، کشت شلتوک در این حوضه آبریز کرخه ممنوع است؛ ولی امسال هم شاهد کشت پاییزه برنج در این حوضه آبریز بوده‌ایم و هم برخی کشاورزان در حال تدارک برای انجام کشت دوم با همان کشت تابستانه شلتوک هستند.

او در ادامه گفت: کشت غیرقانونی برنج مهم‌ترین نقش را در وضعیت نامناسب امروز تالاب هورالعظیم داشته است؛ زیرا کشت شلتوک بسیار آب‌بر است و با توجه به اینکه درحال‌حاضر پرسودترین محصول کشاورزی در سطح استان خوزستان برنج محسوب می‌شود و همواره بازار فروش این محصول وجود دارد، کشاورزان بسیاری برخلاف الگوی کشت ابلاغ‌شده از طرف وزارت جهاد کشاورزی به سراغ کشت شلتوک رفته‌اند؛ چراکه درباره کشت سایر محصولات، نه تضمینی برای فروش وجود دارد و نه حتی در صورت فروش رفتن، سود بالایی به کشاورزان می‌رسد.

مولا با بیان اینکه در صورت تداوم وضعیت موجود و نرسیدن حقابه به هورالعظیم، این تالاب در آستانه خشک‌شدن کامل قرار می‌گیرد، اظهار کرد: خشک‌شدن تمام یا بخش‌هایی از تالاب می‌تواند تبعات زیست‌محیطی خطرناکی به همراه داشته باشد که ازجمله آن می‌توان به افزایش احتمال وقوع آتش‌سوزی‌ها، مرگ‌ومیر آبزیان و حتی تشدید ریزگردها در آینده نزدیک اشاره کرد. در چنین شرایطی با توجه به افزایش میزان تبخیر از سطح تالاب در گرمای تابستان، هرچه زودتر باید حقابه مدنظر را به هورالعظیم برسانیم و به گونه‌ای اعمال نظارت کنیم که کشاورزان نتوانند به صورت غیرمجاز از این حقابه برداشت کنند.

معاون اداره کل محیط زیست استان خوزستان ادامه داد: با وجود اینکه در سطح استان محصولاتی نظیر هندوانه و صیفی‌جات نیز کاشته می‌شود، اما نقش کشت شلتوک در وضعیت امروز تالاب هورالعظیم از کشت سایر محصولات بیشتر است؛ زیرا مصرف آب برنج از دیگر کشت‌ها به شکل محسوسی بالاتر است و می‌توان گفت ضرر کشت شلتوک بر منابع آبی استان، حدود چهار برابر سایر محصولات است.

او در ادامه تأکید کرد: در حالی شاهد کشت غیرقانونی برنج در بخش زیادی از اراضی حوضه آبریز کرخه هستیم که در ابتدای سال آبی جاری، وزارت جهاد کشاورزی الگوی کشت سراسری را برای تمام نقاط کشور ابلاغ کرد و انتظاری هم رفت با رعایت این الگو، تا حدودی شاهد صرفه‌جویی در مصرف منابع آبی به‌ویژه در استان خوزستان باشیم تا به این صورت سهم آب بیشتری روانه تالاب‌ها شود؛ اما متأسفانه به دلیل نبود برنامه‌ریزی برای ارائه مشوق‌ها به کشاورزان به منظور ترغیب آنها به رعایت الگوی کشت و البته فقدان نظارت کافی برای جلوگیری از برداشت غیرمجاز آب، شاهد آن بودیم که عمده کشاورزان خوزستانی به‌ویژه در حوضه آبریز کرخه الگوی کشت ابلاغی را رعایت نکرده و به کشت محصولات آب‌بر به‌ویژه شلتوک پرداخته‌اند.

۴	۷	۲	۹	۴
			۵	
۳		۹	۴	۷
	۷		۸	
۹		۵	۷	۲
۱	۲			
۶		۴	۱	
		۹	۸	
۴		۲		

		۵		
	۹	۳		
	۱	۷	۸	۲
		۵	۳	۹
۷	۳	۸	۱	۲
	۷	۳		
	۴	۶		
		۶	۵	
		۴		

● سودوکو سخت ۳۵۳۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود.
دیپهی است که هیچ

عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا

۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ

عددی نباید تکرار شود.

● سودوکو ساده ۳۵۳۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی

ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار

است و امروزه به جدولی از اعداد

گفته می‌شود که به عنوان یک

سرگرمی رایج در نشریات کشورهای

مختلف به چاپ می‌رسد.

حل جدول سخت ۳۵۳۵	۳	۸	۱	۹	۷	۵	۶	۴
	۶	۷	۱	۲	۵	۹	۸	۳
	۴	۵	۹	۸	۳	۷	۱	۲
	۷	۲	۶	۳	۴	۹	۱	۵
	۸	۹	۵	۱	۴	۶	۳	۷
	۱	۴	۵	۷	۶	۸	۲	۳
	۹	۶	۷	۸	۳	۱	۴	۵
	۵	۳	۱	۲	۶	۸	۷	۱
	۲	۸	۴	۷	۵	۳	۹	۱

حل جدول سودوکو ۳۵۳۵	۴	۵	۳	۱	۷	۶	۲	۹
	۳	۱	۴	۶	۷	۲	۵	۸
	۷	۹	۱	۳	۶	۸	۴	۵
	۳	۱	۴	۶	۷	۲	۵	۸
	۴	۹	۵	۳	۷	۱	۲	۶
	۱	۳	۵	۴	۶	۷	۲	۸
	۶	۷	۸	۱	۳	۲	۵	۹
	۹	۴	۸	۶	۵	۴	۳	۷
	۲	۸	۴	۷	۵	۳	۹	۱

حل جدول ۴۵۳۸	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
	۵	۴	۱	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵
	۱	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲
	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵
	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱
	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲
	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۵	۳
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴
	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴	۵
	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹

۸- ستاره‌شناس انگلیسی قرن هجدهم- بخش هلالی انتهای ناخن ۹- باریک و کشیده- صدهای زمینه فیلم- کشور سازنده اسلحه ژسه ۱۰- عقیده- جای بلند- همسایه ۱۱- چشمه- شاخه‌ای از ریاضیات- از چهار عمل اصلی

جدول ۴۵۳۹	طراح: بیژن گورانی
افقی:	افقی:
۱- شیره خشکیده گون- حقیرترین- مخزن گلوله	۱- شهر ریززمینی در جزیره کیش- بازیس قدیم-
۲- روشن‌کردن آتش- پاک‌کردن کل ولای از قنات	۲- نمایش‌نامه‌ای مشهورنوشته برتولت
۳- رنج بی‌پایان! - ورم- بهشت- مجرای خون	۳- برشت آلمانی ۳- مساوی- خدای مصریان قدیم- متعفن
۴- واحدی نظامی- سست و بی‌بنیاد- میوه‌ای روغنی	۴- بوی نامطبوع- رشته‌ای در شمشیربازی- ماه میلادی
۵- بوی نامطبوع- رشته‌ای در شمشیربازی- ماه میلادی	۵- روز۶- مقابل بردن- واضع شریعت- همداستان
۶- مقابل بردن- واضع شریعت- همداستان	۶- رامنین ۷- گام کوچک موسیقی- اولین حرف الفبای
۷- گام کوچک موسیقی- اولین حرف الفبای یونانی- مترسک ۸- تکنیک- ستون خیمه- بیماری عفونی ناشی از ورود باکتری خاک به بدن- رودی در شمال ایتالیا ۹- کاهل- بها- در گرو ۱۰- عسل- نامی دخترانه- همیشه معذور است ۱۱- جلال و شکوه- مادر حضرت اسماعیل(ع) - سم حشره‌کش ۱۲- سازمان اطلاعات و امنیت پهلوی- چند وکیل- یاسبان قدیم	۷- سمت و سو- رستگار- کوتاه و مختصر- تکرار حرفی
۸- مرکزی- نوعی پروفیل برای اسکلت‌بندی سازه‌های بتنی ۱۵- از پهبادهای ساخت ایران- قسمتی از بدن که از یاخته‌های مرده تشکیل شده ولی رشد می‌کند- بسیار، فراوان	۸- چشمه- شاخه‌ای از ریاضیات- از چهار عمل اصلی
عمودی:	عمودی:
۱- شهر ریززمینی در جزیره کیش- بازیس قدیم-	۱- شیره خشکیده گون- حقیرترین- مخزن گلوله
۲- نمایش‌نامه‌ای مشهورنوشته برتولت	۲- روشن‌کردن آتش- پاک‌کردن کل ولای از قنات
۳- برشت آلمانی ۳- مساوی- خدای مصریان قدیم- متعفن	۳- رنج بی‌پایان! - ورم- بهشت- مجرای خون
۴- بوی نامطبوع- رشته‌ای در شمشیربازی- ماه میلادی	۴- واحدی نظامی- سست و بی‌بنیاد- میوه‌ای روغنی
۵- روز۶- مقابل بردن- واضع شریعت- همداستان	۵- بوی نامطبوع- رشته‌ای در شمشیربازی- ماه میلادی
۶- رامنین ۷- گام کوچک موسیقی- اولین حرف الفبای یونانی- مترسک ۸- تکنیک- ستون خیمه- بیماری عفونی ناشی از ورود باکتری خاک به بدن- رودی در شمال ایتالیا ۹- کاهل- بها- در گرو	